

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

198 - BURIAL, DISSECTION AND AUTOPSY - PART 2

OU ISRAEL CENTER - WINTER 2020/21

- In Part 1 we examined the underlying halachic and hashkafic issues connected with autopsy and dissection and we looked at some of the key sources in Chumash and Gemara.
- We saw that there is a double Torah mitzva to bury the deceased quickly, and if possible before the next morning. This applies to all parts of the body which were present at death.
- We saw that the main factor which justifies, to some degree, a delay in burial is that which gives more honor to the dead, and sometimes to the living relatives.
- 4 factors which militate against autopsies and dissections are (a) the mitzvot of burial; (b) the prohibition of 'nivul hamet' - desecrating the dead; (c) the prohibition of benefiting from the dead; (d) the concept of kappara - atonement for the soul which only begins once burial has been carried out.
- Each of these factors has counterbalancing potential heterim: (a) pikuach nefesh, which overrides almost all prohibitions, but which must be carefully defined; (b) kavod hamet which justifies a delay in burying some or all of the body; (c) the wishes of the deceased, which may be more relevant in some cases (kappara) than others (bizayon); (d) pressing need to dissect the body which may justify nivul hamet eg financial loss, heter agunot etc.
- In this part we will iy'H look in more depth at the poskim who have addressed this over the last 200 years since dissection and anatomy became more advanced and, in some cases, legally mandated.

A] SHULCHAN ARUCH ON BURIAL

1. א - אסור להלין המת אלא אם כן הלינו לכבודו להביא לו ארון ותכריכין או מקוננות, או כדי שיבאו קרובים או להשמיע עיירות. ב - כל המתים, הממהר להוציא מטתו הרי זה משובח. אבל על אביו ועל אמו הרי זה מגונה, אא"כ היה ערב שבת או ערב יום טוב או שהיו גשמים מזלפים על מטתו.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שנו - איסור הלנת המת, ומתי מותר להלינו, ובו ב' סעיפים.

It is permitted to delay a burial for someone which is a honor for the deceased. This is especially true of parents, where longer hespedim and more ceremony at burial is required.

2. אין מוליכים מת מעיר שיש בה קברות לעיר (אחרת), אלא אם כן מחוצה לארץ, לארץ. הגה: או שמוליכין אותו למקום קברות אצותיו ... ואם אור לכוליכו ממקום למקום, או שזר לקברו צציתו ולא צצית הקברות, שומעין לו. ומותר ליתן סיד עליו כדי לעכל הכשר מהר, ולהוליכו למקום אשר אור (השז"א סימן שס"ט).

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שסג סעיף ב

Rapid burial is also required and delay is not permitted, unless it is bury in Israel, in a family plot, or to follow the wishes of the deceased. The Shulchan Aruch rules like a famous teshuva of the Rashba who permitted pouring lime onto a body to dissolve it rapidly and enable it to be transported.

3. הנותן מתו בארון ולא קברו בקרקע, עובר משום מליץ את המת. ואם נתנו בארון וקברו בקרקע, אינו עובר עליו, ומכל מקום יפה לקברו בקרקע ממש, אפילו בח"ל.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שסב סעיף א

The Shulchan Aruch rules that burial in the ground is essential, even in a coffin, but preferably without.

4. מת בין עובד כוכבים בין ישראל, תכריכו אסורים בהנאה.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שסט סעיף א

The Shulchan Aruch rules that a body - Jewish or non-Jewish and its shrouds are prohibited to derive benefit from.

- However, most poskim take the position that the benefit from a non-Jewish body is permitted, or the prohibition is rabbinic at most.¹

1. See Nishmat Avraham YD p250

B] AUTOPSY AND DISSECTION - THE EARLY TESHUVOT

• The first modern teshuva on dissection was by R. Yaakov Emden² in 1737³. R. Emden was asked by a student at the University of Goettingen whether he could participate on Shabbat in the dissection of dogs used in the absence of human material. He responded that this was prohibited for many reasons. Moreover, in the case of human corpses, whether of Jews or not, he ruled that it was forbidden to derive any benefit from the body.

5. 1 - בנדון השאלה שבאה עליו מק"ק לונדון במעשה שאירע שם באחד שחלה בחולי האבן בכיסו, והרופאים חתכו כדרכם בעסק רפואה במכה כזו, ולא עלתה לו תרופה ומת. ונשאלו שם חכמי העיר אם מותר לחתוך בגוף המת במקום הזה כדי לראות במופת שורש המכה הזאת כדי להתלמד מזה בהנהגת הרופאים מכאן ולהבא, אם יקרה מקרה כזה שידעו איך יתנהגו בענין החיתוך הצריך לרפואה. ושלא להרבות בחיתוך כדי למעט בסכנת החיתוך.
- 5 - אם יש בזה איסור משום דאית ביה ניוול ובזיון להמת הזה. או אם מותר משום דאית מיניה הצלת נפשות להבא, להיות מיוהר זהיר במלאכה זו על תכליתה. והמתיר רצה ללמוד מחניטה שמצינו בתורה ביעקב ויוסף, וחניטת מלכים במלכי ישראל. ואם כי זה היה לכבודם גם זהו כבוד המת - להיות ריוח והצלה על ידו לצורך העולם. ועוד הביא ראיה מתשובת הרשב"א שהובא ביו"ד סימן שס"ג סעיף ב' בהגה"ה בראובן שצוה לבניו להוליכו למקום קברות אבותיו כו', שמותר ליתן סיד על הבשר למהר העיכול כו'. הרי שמפני צורך שעה שצוה להוליכו לקברות אבותיו התיר הרשב"א לפנותו מקברו 10 - הראשון והתיר נתינת סיד עליו. ק"ו כאן שהוא קודם הקבורה! ע"כ דברי המתיר: ואלה דברי האוסר שהרי אמרו במס' ב"ב דף קנ"ה ע"א - במעשה דבני ברק שאמר ר' עקיבא אי אתם רשאים לנוולו. והחכם המתיר השיב לו דשאני שם שבשביל ממון רצו לנוולו ולכן אמר להם ר"ע שאינן רשאים, משא"כ כאן שהצורך הוא להצלת נפשות. כל זה הוא הויכוח שהיה שם בלונדון.
- ודברי האוסר ודאי אם היינו אומרים שיש כאן הצלת נפשות פשיטא שיפה השיב המתיר דבשביל מה שאסר ר"ע לצורך 15 - ממון אין ללמוד איסור לצורך נפשות
- עוד הביא כבוד מעלתו ראיה מסוגיא דחולין (דף יא: וכו') וכ"ת משום איבוד נשמה דהאי ניווליה כו' הרי דלהציל הרוצח היה מותר לנוול ההרוג. וכ"ת דשם ודאי הצלה הוא וכאן ספק הוא שירפאו הרופאים פעם אחרת ע"כ, שם ג"כ ספק הוא שמא ימצא טריפה. ועוד דגם ספק פיקוח נפש דוחה כל איסורין שבתורה חוץ מתלת. ועוד דאי אמרין שלעולם לא יהרג הרוצח בלי בדיקת הנהרג א"כ ניוול זה הוא לכבודו של הנרצח! וכל מה שהוא לכבודו אין בו משום ניוול.
- 20 - את כל אלה כתבתי לפי דבריכם שאתם קורים זה פיקוח והצלת נפש. אבל אני תמה הלא אם זה יקרא אפילו ספק הצלת נפשות! א"כ למה לכם כל הפלפול והלא זה הוא דין ערוך ומפורש שאפילו ספק דוחה שבת החמורה! ומשנה מפורשת ביומא (דף פג) וכל ספק נפשות דוחה שבת. ושם (דף פד:) ולא ספק שבת זו אלא אפילו ספק שבת אחרת ע"ש. **ואמנם כ"ז ביש ספק סכנת נפשות לפנינו כגון חולה או נפילת גל**, וכן במס' חולין שם גבי רוצח הפיקוח נפש לפנינו. וכן אפילו לענין ממון שם במס' ב"ב ההיזק לפנינו. אבל בנדון דידן אין כאן שום חולה הצריך לזה רק שרוצים ללמוד חכמה זו 25 - אולי יזדמן חולה שיהיה צריך לזה **ודאי דלא דחינן משום חששא קלה זו שום איסור תורה או אפילו איסור דרבנן**.
- שאם אתה קורא לחששא זו ספק נפשות א"כ יהיה כל מלאכת הרפואות - שחיקת ובישול סמנים, והכנת כלי איזמל להקזה מותר בשבת שמא יזדמן היום או בלילה חולה שיהיה צורך לזה. **ולחלק בין חששא לזמן קרוב לחששא לזמן רחוק קשה לחלק**. וחלילה להתיר דבר זה! ואפילו רופאי האומות אינן עושים נסיון בחכמת הניתוח ע"י שום מת כי אם בהרוגים ע"פ משפט או במי שהסכים בעצמו בחייו לכך. ואם אנו ח"ו מקילים בדבר זה א"כ ינתחו כל המתים כדי ללמוד סידור אברים 30 - הפנימים ומהותן כדי שידעו לעשות רפואות להחיים.
- ולכן האריכות בזה הוא ללא צורך ואין בזה שום צד להתיר. ולדעתי שגגה יצאה מלפני כבוד מעלתו שמיהר להשיב להקל!

שו"ת נודע ביהודה מהדורא תניינא - יורה דעה סימן רי

The landmark modern teshuva was given by R. Yehezkel Landau (18C Prague). He clearly rules that an autopsy may NOT be carried out simply to learn greater surgical skills to treat this disease in the future and save life. Pikuach Nefesh only overrides halachic prohibitions where it is 'lefaneynu' - ie we have a sick person who is now in need of treatment. In such a situation, even in a case of safek - where the treatment may or may not work, it will still override the prohibition. However, potential life saving in the future will not justify the breach of any halacha - Torah or rabbinic!

6. נתעורר מעלתו עמ"ש בנב"י תניינא ח"ד סי' ר"י. עיינתי שם הנה לכאורה הו"מ לאסור בפשיטות מטעם מת ישראל אסור בהנאה מן התורה. והוא איסור דאורייתא ממש! ... וכל האסור בהנאה אסור להשליכו אפילו לכלבי הפקר. מכ"ש למכור או לתנו לגוי. אלא שלפי הס"ד של השואל ההוא בנב"י הוה זה פקוח נפש שילמדו הרופאים ללמוד ממנו שורש המכה ההיא כדי שידעו להזהר ולהמציא תרופה בכיוצא בו. ואם כן אפילו יהיה שאסור בהנאה מ"מ הא מתרפאים באי הנאה. ע"כ האריך הגאון זצ"ל שאין זה בכלל הצלת נפשות כיון שאין חולה לפנינו הצריך לזה.

2. She'elat Ya'avetz 1:41.

3. Coincidentally, it was also in 1737 that the Catholic Church officially sanctioned the practice of dissection for the advancement of the arts and sciences. From the 15th century onwards, experimental anatomy was stimulated by the desire of artists to portray the human body realistically. Among those who engaged in dissection were Leonardo da Vinci, Michelangelo, and Raphael.

ולפ"ז אי היה לפנינו חולה שיש לו מכה כיוצא בה, ורוצים לנתח המת הלז לרפואתו של זה, קרוב לודאי דמותר. אמנם נידון שלפנינו מי שרוצה למכור עצמו בחיותו לרופאים שינתחוהו אחר מותו ללמוד ממנו הלכות הרופאים. הנה זה איננו כנס בגדר פקוח נפש כלל וכלל. אם כן כל לימודי הרופאים ידחה שבת; ... וכיון שאין כאן פ"נ איכא משום איסור הנאה וגם משום ניוול. אם על ניוול של עצמו לא חס כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם! יעיין ברמב"ן פסוק כי קללת אלקים תלוי. ... והאי שפחה דנתחייבה שריפה למלכות ושלקוהו במס' בכורות מ"ה ע"א האי שפחה עמלקית היתה דמותר הנאה או אפ"י שפחה כנענית של ישראל ...

שו"ת חתם סופר חלק ב (יורה דעה) סימן שלו

The Chatam Sofer (early 19C Hungary) follows the Node Beyehuda. He would allow an autopsy to save a sick person who requires (or may require) immediate treatment. But he does NOT allow someone to donate their body to medical research in order to train doctors for the future. That would be prohibited as benefiting from and desecrating a body.

7. הנה בשומר ציון מכתב רי"ג הביא לאסור להטמין נפל בסמים כדי ללמוד ממנו חכמת הניתוח ... משום חשש דהנאה דכל איסורי הנאה אסור להשהותם ... הנה בוודאי אסור ליהנות מאיסורי הנאה כל הנאה במשמע אפ"י הלימוד מאיסורי הנאה אסור. ואפשר ... ק"ל דהיכא דהדבר חיוב ומוכרח עליו לעשותו לא מקרי משתכר באיסורי הנאה דהנאה ממילא קאתי. וא"כ ה"נ אפשר כיון דהלימוד מחוייב אפילו נהנה ממנו ההנאה ממילא קאתי. ויותר י"ל דהואיל ואינו מתכוון ליהנות הנאה זו דמשמחו לב, וגם לא אפשר בענין אחר, מותר.

שו"ת מהר"ם שיק יורה דעה סימן שמד

R. Moshe Schick - student of the Chatam Sofer (mid 19C Hungary) suggests that benefit from dissection would not be prohibited if the dissection were considered an obligation. Such benefit is considered as derived unavoidably.

8. ב"ה אלטאנא, יום ג' ט"ו כסליו תרי"ב לפ"ק. נשאלתי - חולה אחד נחלה בחולי נפלא ועסקו הרופאים ברפואתו ללא הועיל כי מת בחליו. ויש שם עוד חולה שנחלה בחולי כזה ורצו הרופאים לפתוח את המת לראות ענין החולי למען מצוא תרופה לאשר עוד בחיים אם מותר לעשות כן לנוול המת או לא?
תשובה - שאלה קרובה לנדון זה כתובה בשו"ת נודע ביהודה ... והנה ודאי דבריו נכונים בזה דלא מקרי פ"נ לשאם יבא כזה לידינו אבל לפ"ז בנדון השאלה הנ"ל שיש שם חולה כזה ויש פ"נ לפנינו יהי' מותר ע"פ סברת הגאון נ"ב לפתוח ולנתחו כשאין שם יורשים המוחים בדבר.
אכן לפענ"ד אין הדבר כן. שהרי כלל גדול בתורה דאין לך דבר עומד בפני פקוח נפש ואין חילוק בין ודאי לספק פ"נ אבל נלענ"ד דגם מטעם זה אין להתיר כאן. שדעת רש"י ע"פ גמרא דב"ק (דף ס') דאמרין שם שאסור להציל עצמו בממון חבירו, שאסור לאדם לגזול ממון חבירו למען הציל עצמו ממיתה. ונגד דעת התוספ' והרא"ש שפירשו הסוגיא שם דוקא לענין דצריך לשלם, אבל לא שיהי' אסור לכתחלה להציל. והנה לדעת רש"י כיון שאסור להציל עצמו בממון חבירו כש"כ דאסור להציל עצמו בקלון חבירו, דכבודו חביב לו מממונו ... וא"כ האיך נאמר דמשום פ"נ דהחולה יהי' מותר לבזות ולנוול המת, דמסתמא לא מוחל על בזיונו.
ועוד דבשלמא לענין הצלת עצמו בממון חבירו יש סברא דמותר כיון דהנגזל בעצמו חייב להציל חבירו בממונו משום לא תעמוד על דם רעך כמבואר בח"מ (סי' תכ"ו). לכן מותר להציל עצמו בממונו דלא מידי גזלו כיון דהוא בעצמו הי' חייב בזה. אבל בנדון השאלה דלא שייך לומר כן דאין על המת מוטל להציל את החי דכיון שאדם מת נעשה חפשי מן המצות ... לכן גם מטעם זה נלענ"ד דגם ע"פ שיטת התוספ' והרא"ש אסור להציל החי ע"י ביזוי המת וכל שכן כיון דהביזוי והניווול הוא ודאי ואם יגיע הצלה לחי עי"ז הוא ספק ושב ואל תעשה עדיף. כנלענ"ד, הקטן יעקב.

שו"ת בנין ציון סימן קע

Rav Yaakov Ettlinger (mid 19th Century Germany) rules in an 1851 teshuva that an autopsy may NOT be carried out EVEN to save the life of another. He bases this on the halachic discussion as to whether one may steal money even to save one's life. Some poskim do not permit this, and even those who do are based (at least in part) on the principle that the owner of the money would themselves be halachically obligated to spend this money to save a life due to the Torah mitzva of רעך על דם רעך - not to stand by while others suffer. However, a dead person is not obligated in any mitzva and would not have to give up its kavod (which is more valuable in halacha than money), even to save a life.

• However, if that person consented to have their body used for such a purpose, Rav Ettlinger was more open to permit this.

9. ראיתי בשו"ת שיבת ציון סי' ס"ד נשאל על אחד שנמצא נטבע בשבולת הנהר ונתעסקו אנשים במיתתו ולא נודע אם השגיחו על סימנים. עתה באתה האשה ואמרת סימן שהיה לבעלה באחת מאצבעות ידיו וגם באחת מאצבעות רגליו. אם מותר לפתוח הקבר אולי ימצאו סימן שזהו האיש ... ואני אומר ... דבאמת ניוול המת לא שייך רק אם עושין בחנם שלא לצורך, ומכוון לנוול. אבל כאן אין עושין כדי לנוולו רק בשביל המעות ואין זה מיקרי ניוול וגם כאן אנשים הפותחין בשביל להתיר מכבל העיגון אין זה מתכוון לנוול, רק כי אם לצורך דבר גדול, וגם בעלה ניחא ליה בשביל שתיתר האשה מכבל העיגון.

שו"ת שואל ומשיב מהדורה קמא חלק א סימן רלא

R. Yosef Saul Nathanson (mid 19C Poland) rules that nivul hamet only applies when it is done without good intentions and for no pressing purposes. But where there is a pressing need (such as to free an aguna) it is permitted.

C] HISTORICAL AND POLITICAL DEVELOPMENTS

- The Church was deeply opposed to dissection until the 18th Century, with many of the early church fathers (including Augustine and Tertulian) railing against it.⁴
- In 1238, Frederick II ordered that a corpse should be dissected once every five years for study purposes.
- In 1300 Pope Boniface VIII issued a Bull which banned the practice of boiling human corpses (presumably of crusaders who had died far from their homes) to facilitate their removal to consecrated burial grounds.
- Through the 14th Century, with the establishment of the first universities, works of anatomy began to be published⁵.
- In 1543 Andreas Vesalius published the founding text of modern anatomy - *De humani corporis fabrica libri septem*.
- Islam prohibits the dissection of bodies and this was not practiced in Islamic universities until recent times.
- The 20th Century⁶ brought significant advances in anatomy and pressure mounted significantly to provide bodies for dissection.
- In the US in 1917 when the question was raised by a tuberculosis hospital in Denver, the leading American rabbis maintained an uncompromising stand against the supply of Jewish bodies for dissection.
- In Poland in 1924 the 'Prosectorium' in Warsaw demanded the supply of Jewish bodies for anatomical studies⁷, but the local rabbinate fiercely resisted the demand. Many rabbis insisted on the ban even if it meant the exclusion of Jews from medical schools or their estrangement from the Judaism, unless this could provoke measures against the Jewish community in general. The actual delivery by the Warsaw Burial Society of a Jewish woman's corpse for dissection led to a great upheaval at the time.

C1] THE STRUGGLE IN ISRAEL

- With the establishment of Hebrew University (1918), the matter came to a head in the Yishuv with pressure to form a medical school.
- By 1924 the difficulties were being widely discussed in rabbinical circles, but opposition to dissection of Jewish bodies meant the University had to carry on without a medical school for over 20 years⁸, just as had been the case at several Moslem universities.
- With the rise of Israel as an independent state the pressure became so great that an adequate compromise between religious and medical claims had to be found.
- Negotiations were begun between Chief Rabbi Dr. Isaac Herzog, acting on behalf of the Chief Rabbinate of Israel and Dr. Yaski of the Hadassah University Hospital at Jerusalem, leading to an agreement whereby post-mortem examinations were sanctioned under the following conditions: (i) they are legally required; (ii) the cause of death cannot otherwise be ascertained, and this was formally confirmed by three doctors; (iii) they may help to save the lives of other existing patients, and this was also formally confirmed by three doctors; (iv) they are required in cases of hereditary diseases to safeguard the health of the surviving relations; (v) the hospital authorities will carry out the autopsies with due reverence for the dead; (vi) they will deliver the corpses and all parts removed from them to the burial society for interment after use.
- R. Herzog confirmed as follows: "The Plenary Council of the Chief Rabbinate of Israel . . . do not object to the use of bodies of persons who gave their consent in writing of their own free will during their life-time for anatomical dissections as required for medical studies, provided the dissected parts are carefully preserved so as to be eventually buried with due respect according to Jewish law."⁹
- In 1953 similar provisions were embodied in the Anatomy and Pathology Law passed by the Israeli Parliament.
- Some alleged the provisions of the 1953 Act were open to abuse. It was claimed that blank autopsy forms were signed by two physicians even prior to the death of the patient, so that only one physician would need to sign the order for an autopsy once the patient died. Physicians were also accused of desecration of the bodies.
- In 1961, Dr. Yitzchak Refael became deputy Health Minister and was charged with forming a committee to consider a reform of the law. The Committee unanimously recommended revising the law to include halachic principles and also prohibit autopsy if opposed by the deceased or by their family. This was strongly opposed by the Health Ministry which submitted a watered down bill to the Knesset in December 1964. This triggered massive opposition - some still considering it to be too restrictive and others demanding a return to the original proposals of the Committee. It was kicked into the long grass because there was an election soon after and it was considered to be too controversial to vote upon.
- Over the next years, new versions of the proposals were made, each unacceptable to the medical or the religious community.
- In the meantime, autopsies continued to be performed in the major hospitals of Israel over the opposition of families of the deceased, burial societies and the Rabbanut. Polarization between the medical and religious communities reached a climax with an incident in the Kaplan Hospital in Petach Tikvah. An autopsy had been performed and the family of the deceased stormed the hospital, wreaked havoc causing extensive property damage, and physically assaulted members of the medical staff of the hospital.

4. See *The Dissection of the Dead in Jewish Law - A Comparative and Historical Study*, Rabbi Immanuel Jakobovits, Tradition 1.1 (1958) p.77. See also <https://www.britannica.com/topic/autopsy/Forensic-autopsy>

5. The first 'modern' work on anatomy was published by Mondino de' Luzzi in 1316, following public dissections at Bologna University.

6. The 19th Century was famous in England for its 'body snatchers' who illegally dug up graves and sold them on the black market to anatomy schools which were then unlicensed. Before the Anatomy Act of 1832, the only legal supply of corpses for anatomical purposes in the UK, pursuant to the Murder Act of 1752, were those condemned to death and dissection by the court. During the 18th century hundreds were executed for trivial crimes, but by the 19th century only around 50 people were being sentenced to capital punishment each year. With the expansion of the medical schools, however, as many as 500 cadavers were needed annually. The Anatomy Act of 1832 licensed anatomy schools and permitted families to legally donate bodies for medical research. There was still public opposition to this through the 1830s and 40s, with mobs occasionally attacking medical schools. There are reports that Jewish bodies were especially favored for research since they were known to have been buried quickly.

7. This was part of the building antisemitism in Europe in the 1920s and 30s. For more see Jewish History (2012) 26: 327-342 *Jewish Students and Christian Corpses in Interwar Poland - Playing with the Language of Blood Libel*, Natalia Aleksiu, Touro College - at <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10835-012-9163-5.pdf>

8. See below the teshuva of Rav Kook concerning the need to bring in non-Jewish cadavers.

9. See Shu't Tzitz Eliezer 4:14. Rav Waldenberg was a member of the Chief Rabbinate at the time,

- As a result of the incident, the Ministry of Health issued a circular to all hospitals in Israel directing that patients who stipulate that their bodies not be dissected if they die, should not be admitted to hospitals for treatment!
- This outraged both the religious and non-religious public. Demonstrations were held in Israel and throughout the world demanding that indiscriminate autopsies cease at once. Many violent incidents ensued in the various confrontations.
- As a result, in 1966 the Rabbanut issued a hardline statement prohibiting all autopsies unless there was an immediate danger to life. The recriminations became worse and people were even afraid to be admitted to hospital in Israel for fear of an autopsy.¹⁰
- Only with the coming of the Begin government (and with much coalition wrangling) was the Israeli law revised in 1980 to be more in line with the halacha, giving families the ability in most cases to prevent an autopsy.

D] 20TH CENTURY TESHUVOT

10. איסור ניוול המת הוא על כל העולם כולו, דהא גם חיוב הקבורה הוא על כל העולם כולו ורק כשיש קרובים מוטל על הקרובים תחלה. אבל כשליכא כאן קרובים ואפילו כשאליכא קרובים ואין רוצים לקברו הוא מוטל על כל ישראל, דזהו מת מצוה. וכיון שעל כל ישראל מוטל חיוב הקבורה כ"ש שיש איסור ניוול המת על כל ישראל ...

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קנא

Rav Moshe Feinstein makes it clear that the obligation to bury every Jewish body and to prevent its disgrace is incumbent on every Jewish person!

- Note that the body of someone with no relatives and no communal standing is considered a *met mitzva*, the proper burial of whom is the highest level obligation, such that even the Cohen Gadol must become tamei.
- Also the mitzva of burial with dignity is learnt from the case of the capital criminal who has been executed for the worst of crimes.
- This moral imperative to bury every Jew, irrespective of status, is in direct contrast with the classic position in secular law where the bodies of criminal, the poor and those unclaimed were treated with disdain and often were the only corpses available for dissection.¹¹

11. בענין איסור ניתוח מתים כדי להתלמד איך לרפאות י"ג תמוז תשכ"ד. מע"כ חתני כבני הרה"ג ר' משה דוד טענדלער שליט"א.

.... והנה מסוגיא דחולין (דף יא) ראייה לכאורה דגם לספק הצלה אסור לנוול באם הרוב הוא שלא ינצל בהניוול. דהא נהי דצריכין למייל בתר רובא ולהרוג את הרוצח אף אחר שנבדקו ויהיה שלם בכל דבריו, מצד החשש שמא במקום סוף נקב הוה. מ"מ הא ודאי שרוב הטרפיות יכירו ע"י הבדיקה, וא"כ היה לך עכ"פ להצריך לבדוק את הנרצח, שאם ימצא טרפה באחד מן האברים שאפשר לראות יפטר והו. ומה לנו מה שבמקום סוף א"א לבדוק ונסמוך להרגו אז על הרוב, דעכ"פ מה שאפשר להציל הא יש לך להציל! דהא דוחין שבת אף במיעוט דאין הולכין בפ"נ אחר הרוב. אלמא דכיון דהבדיקה יהא ניוול למת אסור ולא נדחה ניוול למת בשביל ספק הצלה דמיעוט וסמכין להרגו על הרוב.

אבל אינו חמור איסור ניוול המת משאר איסורין ויש לדחותו אף מפני ספק קטן דפ"נ כמו בשבת ושאר איסורין כדפשוט להנו"ב, אבל הא נתבאר דלהתלמד לרפאות אין ע"ז חיוב וממילא אינו דוחה האיסור דניוול המת.

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קנא

Rav Moshe Feinstein requires clear pikuach nefesh to permit an autopsy. Even in a situation where there is a potential safek pikuach nefesh for a minority of people, he learns from the Gemara in Chulin that the Torah prohibition of nivul hamet will not be set aside. He certainly will not permit dissection for medical research.

12. (כו) אולם בודאי שלא עלה על לב אדם מעולם להתיר לנתח את המת באיזמל ולנוולו שלא לצורך כבוד המת עצמו. ולא התיר הרשב"א לתת סיד לעכל בשר המת, אלא בכדי להעבירו למקום אחר בהתאם לצוואתו. אבל לנתח גופת המת באיזמל וכיו"ב כדי ללמוד ממנו מדע ורפואה חלילה להקל בזה! וכאשר חכמים הגידו באיסור ניוול המת דאורייתא אבל כשאין חולה מסוכן לפנינו באותה מחלה שמת בה המת הזה, לכ"ע אסור בהחלט לנתחו ללמוד על ידו חכמת הרפואה. וכבר צווחו ע"ז רבנן בתראי ומה מאד צר לנו ויחרד לבנו על השערוריות הנעשות בבתי החולים בארץ בניתוחי המתים וביתורם. ופשתה המספחת בבתי הספר לרפואה שעושים בגופות המתים כחומר ביד היוצר. וכל זה לרגלי התכחשותם לכל קדשי ישראל, והתפרקותם מהדת והאמונה בהשארית הנפש, ובאין מוסר יפרע עם! על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו!

שו"ת יביע אומר חלק ג - יורה דעה סימן כג

*Rav Ovadia Yosef also takes a hard line on dissection for medical research and prohibits all cases other than immediate pikuach nefesh which requires the dissection.*¹²

10. Ironically, this drove the pikuach nefesh considerations into reverse and it became permitted for people to agree to an autopsy so that they would be treated and hopefully never need one!

11. In ancient Rome, Galen's development of medical knowledge had to manage without any dissection, other than the washed-up corpses of criminals and suicides which were thrown into the Tiber.

12. The majority position on most issues concerning autopsy was described in detail in a paper prepared by R. Yitzchak Arieli in Torah Shebe'al Peh, Mossad HaRav Kook (1964) pp40-60. A summary of Rav Arieli's positions is included in the Appendix.

D1] WHO OWNS THE BODY?

13. שימוש באברים של מת אף על פי צוואתו להשגת ידיעה בענייני רפואה. בע"ה א' זר"ח כסלו תשל"ט מע"כ ידידי החביב הרב מוהר"ר משה שערער שליט"א, נשיא ומנהל אגודת ישראל באה"ב.
דבר שנשאל מוואשינגטון מלשכת הנשיא (אפיס של הפרעזידענט) בדבר שימוש באברים של המת על פי צוואתו לצורך רפואה. הנני משיב בקצרה כי על פי דין התורה שקבלו חז"ל איש מפי איש עד משה רבינו ע"ה שקבלנו מסיני, אין שום אדם בעלים על גופו לצוות שיעשו בגופו ואפילו רק באבר אחד מאבריו שום דבר, אף לא לצורכי השגת ידיעה לענייני רפואה. וכל שכן שבניו וקרוביו אינם בעלים על זה. וגם בלא זה אסור בהנאה מגופו של אדם ואפילו מאבר אחד. אלא מחוייבין לקברו תיכף, כשאפשר בו ביום, בלא שום שינוי בגופו. ואסור לנתח את גופו ואף לא בחתך אחד אלא צריך לקברו בשלימותו כמו שהיה ברגע שמת. ואף כשלא היה אפשר לקברו בו ביום אלא אחר איזה ימים או שנשלח לקברו במקום אחר צריך לקברו בשלימותו כמו שהיה כשמת. והנני ידידו, משה פיינשטיין.

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן קמ

Rav Moshe Feinstein insists that a person is NOT the owner of their own body and may not donate any part of it after death to medical research. This is certainly also true of the family, who have the authority to object to a dissection but not to initiate one. Rav Moshe rules that all of the body must be buried as quickly as possible and the wishes of the deceased are to be ignored.

- Other opinions give more weight to the consent of the deceased¹³.

D2] NON-JEWISH BODIES

14. ב"ה, עה"ק ירושלים תובב"א, כ"ט מנ"א תרצ"א. לכבוד הרה"ח מו"ה ישראל יעקב שטיין נ"י. שלו וברכה.
זה מכבר באה אלי שאלתו בענין המתים הדרושים בשביל הנתוח של למוד הרפואה. לדעתי מאחר שניווול המת הוא אחד מהאיסורים המיוחדים לישראל, שהקב"ה צוה אותנו על קדושת הגוף, כמו שאנו מוזהרים ממאכלות אסורות. לא מצד הטבע של הגוף, אלא מצד הקדושה המיוחדת לישראל, שקראם הש"ת גוי קדוש. והגויים, כשם שאינם מקפידים על המאכלות רק באופן טבעי, ככה אין להם שום טעם להקפיד כ"כ על הגוף שלא יתנוול, בשביל איזה מטרה טבעית כמו הרפואה.
ע"כ אנחנו צריכים לקנות בכסף מלא גויות מתים מאוה"ע בשביל המטרה המדעית. ואין לחוש בזה משום שנאת הגויים. כי הישרים שבהם יבינו, שסו"ס אומה זו, שנבחרה להביא את אור הקודש של ידיעת ד' אמת בעולם, וסובלת ע"ז צרות מרובות לאין שיעור, היא ראוייה ג"כ לאיזה פריבילגיה של קדושה. והמקולקלים שבהם לא יחדלו להעליל עלילות גם אם נקח מתים מישראל לנתחם. וענין המכירה והמסירה של הגופים בחייהם לא יוכל להועיל, כי איסור ניוול המת הוא בא מצד צלם אלקים שבאדם, שהוא מיוחד לישראל ביותר בהירות מצד קדושת התורה, וחלק גבוה מי יתיר. והש"ת יתקננו בעצה טובה מלפניו, ויסיר עול הגויים מעל צוארנו, ויראו גויים צדקנו בשב"ה שבותנו להר קדשו בב"א, והי' זה שלו' כנה"י ונפש דוש"ת באה"ר מהר הקודש מירושלים. הק' אברהם יצחק ה"ק.

שו"ת דעת כהן (ענייני יורה דעה) סימן קצט

Rav Kook (in a 1931 teshuva) rules that cadavres of non-Jewish people should be purchased in order to conduct medical research. He was not concerned about negative reaction from the non-Jewish world (which will likely be negative anyway). He focuses strongly on the inherent kedusha of the body of a Jew who was elevated in life by Torah and mitzvot. He also rules that it will not work for a Jew to donate his body after death, since the kedusha stems from the Tzelem Elohim, which no individual may give away.

D3] WHAT IS CONSIDERED 'BENEFIT' FROM A BODY

15. הנאה ממת לצורך לימודי רפואה
תמיהני טובא על כל אלה שכתבו דאין זה חשיב הנאה משום דהוי רק הסתכלות. והשווהו לקול ומראה' שאסורין רק מדרבנן. הרי המשנה למלך כתב בפ"ח מכלי המקדש ה"ו דהא דקיי"ל קול ומראה אינו אסור כי אם מדרבנן - היינו דוקא היכי דהודלקה בהיתר, אז הנהנה מאותו האור אין בו משום מועל. אבל הלוקח פתילה של הקדש ומדליקה פשיטא שאין לך מועל גדול מזה. ובנד"ד נמי הרי חותכין באיזמל בבשר המת ומכלין אותו, ואפילו אם חותך ומנתח באופן שאינו מפסיד כלל את הבשר ג"כ פשוט דאסור מן התורה. וכמו שכתב האור שמח בפ"א משבת ה"ח לענין תוקע בשופר של עולה דטעמא דמועל מן התורה, ולא אמרינן דחשיב רק 'קול' כיון שעושה מעשה בגוף השופר. וה"נ גם כאן מן הראוי להדגיש דבר זה כי ראיתי שכמה שמחברים טעו בדבר זה. וגם ראיתי לרב גדול אחד שכתב דלא אסור מן התורה משום דהוי 'שלא כדרך הנאתו'. ושגה בזה! כי לגבי איסור הנאה מהמת דלא כתוב ביה לשון 'אכילה', אין לחלק בין כדרכו לשלא כדרכו, ודומה לבשר בחלב וכלאי הכרם דאסירי בכל ענין, וכן כתב הרע"א ז"ל ביו"ד סי' שמ"ט.

שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן צז

13. See Tzitz Eliezer 4:14 who rules that an autopsy may be permitted with the consent of the deceased, even if it is not a case of pikuach nefesh lefaneinu.

Rav Shlomo Zalman Auerbach prohibits dissection for medical research or training. He negates the argument that this is not considered 'hana'ah' from a body since it is simply looking and learning. Since the benefit is rooted in a prohibited act - cutting the body, even 'lower levels' of benefit will be prohibited. He also negates the argument that benefit from a body is לא כדרך הנאתו - not the 'normal' manner of benefit, on the basis that this is relevant only to prohibitions of eating.

- Nevertheless other opinions take the position that only tangible benefits would be prohibited, which would not include knowledge¹⁴.

D4] WHAT IS 'NIVUL'

16. אבל נראה לע"ד דאם לא יחתכו האברים ולא יפתחו צוארו ובטנו, רק רוצים לתחוב נידעל /מחט/ להוציא ממנו איזה לחלוחית להודע מזה איזו דברים הנוגעים להמחלה, שזה אין להחשיב לניוול. שהרי דבר כזה מצוי טובא בזמננו שעושים כן גם לחיים ויש להתיר בפשיטות. וכן להוציא מעט דם לבדוק וכדומה ע"י נידעל אינו ניוול ויש להתיר. ואף שלא מצאתי זה בפירוש נראה זה לע"ד ברור. ולכן מה ששמעת שאפשר לראות ע"י נידעל בעלעקטערי כשיתחבו בגופו של המת כל חולי שבו מה שצריך לרופאים לידע, אם אמת הדבר נראה שאין לאסור זה משום שאין בזה שום ניוול

שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן קנא

Rav Moshe has an important heter regarding autopsies. Any procedure which would be carried out on a live patient will not be a desecration of the body. This would include removing blood for analysis or endoscopic investigations.

D5] WHAT IS CONSIDERED PIKUACH NEFESH 'LEFANEINU'

- Some poskim require there to be an actual case of pikuach nefesh or safek pikuach nefesh¹⁵ to permit an autopsy.
- The Chazon Ish ruled¹⁶ that in the case of an epidemic or a common condition, this would be considered 'lefaneinu' since it was likely that someone would indeed receive potentially life-saving benefit from this research.
- R. Yechiel Yaakov Weinberg¹⁷ ruled that in today's world of instant communication the practical proximity of other cases in the world rendered most cases 'lefaneinu'. Other poskim dismiss this as theoretically true but practically speaking irrelevant since it is almost impossible that the results of a specific autopsy will indeed be communicated around the world to save life.¹⁸
- Some poskim have permitted the taking of skin grafts from bodies for the sake of future burns victims who are not yet injured.

D6] ISRAEL - A NATIONAL PERSPECTIVE

17. אע"פ שפשוט לו לנובי שאסור לנתח את המת כשאין חולה בפנינו, הנה כבר חילקנו דשם מיירי שקרה מקרה. ... [אבל] בדבר שהוא תועלת כ"כ לרבים, אין כאן ביזיון לא למת ולא לחי וראיה ברורה מהרמב"ם ביוצאים להציל, שמוותרים לחזור עם כלי זיינם בלי שום שינוי ואף ברה"ר. והכול משום שאם לא תתיר נמצאת מכשילם לעתיד לבוא. ואם זה הותר מפני העתיד, הותר גם ניתוח מת משום העתיד לבוא, ובפרט שזה ודאי בגדר שכית. ונראה שה"ה לימוד האנטומיה שהסכמת כל המומחים שבלי אנטומיה על הגוף המת ממש אי אפשר להתמחות להיות רופא מנתח, ויש כאן שאלה של פיקוח נפש הציבור לדורות.

הרב יצחק הלוי הרצוג, כתבים ופסקים חלק ו, סי' ק"נ-ק

Rav Herzog permitted dissection on the basis that even otherwise prohibited acts are permitted for longer term pikuach nefesh. He quotes the halacha that people are permitted to go out on Shabbat to defend the Yishuv and may return home on Shabbat carrying their weapons, even though the danger has passed. This heter is on the basis that, if we do not permit them to come home, they may be reluctant to leave and fight. He learns that the same concept applies to establishing medical schools with anatomy. If we do not allow this, people will not wish to train as doctors.

18. נתוח גוף מת לצורך לימוד חכמת הרפואה מסקנא: על יסוד כל האמור ומדובר נלע"ד להתיר נתוח גוף המת לשם לימוד רפואה. ואין בזה משום נוול ולא מציל עצמו בממון חברו ולא אסור הנאה. ואין היתר זה נוהג אלא כשעושים נתוח זה דוקא לשם לימוד ובלוי שום תשלום שכר לקרובים או אפילו לעצמו. אבל אסור בהחלט לקרוביו לקבל שום הנאה חמרית מבלעדי הלמוד זה, ואין לך נוול גדול מזה של סחורה בגוף המת! ואפילו האדם בעצמו אינו רשאי למכור את גופו לנתוח אחר מותרו לפי שנתוח זה הבא ע"י מכירה הוא נוול וביזיון לגוף המת שהוא ביזיון דכולהו חיי, ואין שומעים לו, ואין צריך לומר לקרוביו.

שו"ת משפטי עזיאל כרך א - יורה דעה סימן כח

14. See Tzitz Eliezer 4:14 and Har Tzvi YD 278 for a range of opinions. On that basis, some poskim advise religious students to watch the dissection but not cut.

15. One example would be where a young person suddenly dies without obvious causes. An autopsy may be required to identify the cause of death so that family members may be treated.

16. Hilchot Aveilut 208:7.

17. Seridei Eish #22.

18. Some doctors claim that many cases are 'pikuach nefesh' simply in order to proceed with an autopsies, many of which are of no medical use at all. As such the testimony of observant doctors who appreciate the halachic sensitivities is far more influential.

Rav Benzion Uziel permitted post-mortem dissection for medical training as long as the bodies were not sold. He takes the view that delaying burial for an acceptable purpose is not a bizayon to the deceased, and that autopsies where a disease is not properly understood would be considered an acceptable purpose.

19. והנה בנוגע לכלל הגדול בהלכות פיקוח נפש, שקבעו שתי צנתרות הזהב, הלא הם הנודע ביהודה והחתם סופר, שלא נקרא פיקוח נפש אלא כאשר החולה לפנינו, ולא כאשר עלולה להתעורר בעתיד בעיה של פיקוח נפש. זהו הציר שעליו סובבת השאלה החמורה שלנו. ונראה לומר שאין כוחו של כלל זה יפה אלא במקרים ובשאלות של הנודע ביהודה והחתם סופר, שם לא עמדה הבעיה של בריאות העם באופן כללי ... אבל בנידון דידן, כאשר המדינה והעם אחראים למערך הרצוף של הרופאים בישראל, ולבריאות העם המתגורר במדינה, ואנו יודעים מראש שבעוד מספר שנים נצטרך מספר כזה וכזה של רופאים בעלי רמה גבוהה, כדי שנוכל להבטיח את בריאות העם. ואם לא נקיים את בתי הספר לרפואה נישאר ללא רופאים במדינה. וברור לנו שבלי ניתוח מתים בבתי ספר לרפואה לא נוכל להוציא מהם רופאים ראויים לשמם. **זה נקרא שהחולה לפנינו מאחר שהמדינה היהודית אחראית לבריאות האוכלוסיה וחיבת לתכנן את השירותים שלה לטווח ארוך.**

הרב שלמה גורן, תורת הרפואה, עמ' 235

Rav Goren ruled that the State of Israel needs a medical profession which requires doctors to learn anatomy through dissection. The national need for a medical profession is considered halachically to be 'pikuach nefesh lefaneinu'.

20. לכבוד אדמו"ר הגדול הראשון לציון כמוה"ר יצחק ניסים שליט"א. אין בזה שום ביזיון ושום ניוול למת כלל, רק הביזיון הוא לחיים. וכשנעשה הדבר בחדרי חדרים ואין רואה ואין שומע רק הרופאים לבד, ועושים מלאכתם בכבוד ראש ולא לשם נקם ולא לשם ניוול ח'ו, רק לשם תועלת ציבורי, א"כ מה איסור יש בזה בכל אופן שיהיה? ועוד הארכתני בעניין. הספר הוא אצל אחי במרוקו, היום כתבתי לו לשלחו אלי ואעתיק לכבודו הרם. ואם שגתי א"ת משוגתי, ושלום. עבדך הנאמן ע"ה יוסף משאש, ס"ט.

הרב יוסף משאש, אוצר מכתבים, מכתב אלף תתקי"ד

Rav Yosef Meshash ruled that there is no prohibition if the dissection is carried out with dignity behind closed doors.

E] FUTURE DEVELOPMENTS?

- The mainstream halachic position in the poskim is definitely to prohibit dissections and autopsies unless there is a clear connection to pikuach nefesh.
- Nevertheless, as medical science develops, the incidence of autopsies has, in practice, decreased very significantly. Whilst in the 1940s and 50s most bodies underwent some kind of post-mortem dissection, this percentage has decreased in most countries to single figures and in some places to well under 1%!¹⁹
- The main reason²⁰ for this is vastly improved medical imaging technology - CT, MRI etc - which is far more effective in treatment of live patients and can also be used post-mortem to remove the need for almost all dissection²¹.
- In medical schools in Israel, some - such as Hebrew University and Tel Aviv University - use Jewish bodies²². As time progresses more and more anatomical teaching can be done using high quality modeling and 3D imaging²³.
- As such, this is a decreasing problem in practice.

F] FURTHER READING

- Each of the issues raised above is far more complex than we have been able to explain in this brief overview shiur.
- Further reading and information is set out in the footnotes below.²⁴

19. See for instance <https://jcp.bmj.com/content/68/8/601> which finds that the mean rate of autopsy in the UK is 0.69% and concludes "The decline in hospital autopsy has continued relentlessly and, for better or for worse, the practice is on the verge of extinction in the UK."

20. Another reason is the increase in deaths in care homes rather than hospitals.

21. My wife's uncle in Manchester is the Senior Gabbai of the Chevre Kadisha. He related that a significant askan in Manchester, Reb Shlomo Adler a'h, made it his life's work as one of the heads of the Chevre Kadisha to reduce radically the number of unnecessary post mortems performed. Many post-mortems were carried out for very little reason and the bodies were often treated without proper respect. He spent years in consultations with coroners, pathologists and their legal departments, and eventually achieved agreement that bodies could be sent for a scan at the families' expense to a recognized unit, and thus avoid most autopsy dissections. Arrangements are made with a hospital in a nearby town for scans to be done privately usually out of hours for a cost of around \$1000 per case, to be paid by the family. Almost invariably the post-scan report says that no further investigations are required and the required documentation is issued forthwith. This system is now being adopted in many other Chevrei Kadisha throughout the world. The Moslem community also uses a similar arrangement in order to avoid unnecessary autopsies.

22. It is not clear whether this is out of expedience or on principle, given the past tensions on the issue.

23. See <https://www.biodigital.com/>

24. - *Nituach HaMet*, Rav Avraham Steinberg, Encyclopedia Hilchatit Refuit - <http://www.daat.ac.il/daat/refua/encyc/nituah.htm>

- The halachic psak of R. Eliezer Melamed - <https://www.yeshiva.org.il/midrash/459>

- Nituach Metim - Schlesinger Institute at Shaare Zedek - <https://web.archive.org/web/20120514142252/http://www.medethics.org.il/articles/tora/subject109.asp>

- <http://www.daat.ac.il/he-il/refua/death>

APPENDIX 1
HALACHIC POSITIONS OF R. YITZCHAK ARIELI (1964)

1. A post mortem examination is a desecration and disgrace to the dead and Biblically forbidden.
2. There is suffering to the soul which is bound to the body when the latter is desecrated.
3. The body of a Jew is holy.
4. If one leaves unburied any part of the deceased, then one transgresses the positive commandment of burying the dead, and the negative commandments of delaying the burial and defiling the land. There is no rest to the deceased until his entire body returns to the earth.
5. If the relatives are able to effect burial of the entire body then the laws of Aninut (time prior to the onset of mourning) apply until they have done so.
6. If any part of the body is missing, then priestly relatives may not actually defile themselves for the deceased²⁵.
7. Autopsy on a stillbirth is prohibited.
8. In addition to the reasons mentioned above, dissection for medical studies is prohibited because one derives benefit from the dead, which some but not all Rabbis also state is not allowed.
9. Dissection of the dead to save another person's life is permitted, provided such a patient is available, and there is a reasonable prospect that the autopsy will directly save that life. But to save the life of a patient who may present at a future time, autopsy is prohibited.
10. Autopsy to establish the cause of death is adjudicated like the case of a patient who may present in the future (i.e., prohibited).
11. Autopsies are permitted in cases of hereditary diseases, just as if a patient whose life could be directly saved is at hand.
12. If the deceased in his lifetime freely consented to an autopsy, then many authorities allow it, and it is permitted.
13. Corneal grafts from the dead to the living are permitted, but the transplantation from other organs requires further investigation.
14. The family, while not empowered to permit autopsies, may prevent them. In some cases, anyone can prevent an autopsy.²⁶

25. This will present a serious problem for Cohanim who may not realize that part of the body is not being buried and may attend funerals for close relatives which they are actually halachically prohibited from doing.

26. I am most grateful to my daughter-in-law, Lia Manning, who is currently studying medicine in Hebrew University and shared with me many ideas and sources which were very helpful in the preparation of this shiur.